

Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Vårdhygien Gotland – verksamhetsrapport 2022**Uppdrag**

Vårdhygien omfattar alla de åtgärder som vidtas för att förebygga och begränsa vårdrelaterade infektioner (VRI) inom vård och omsorg. Vårdhygien har som uppdrag att säkerställa kompetens inom sakområdet vårdhygien och tillgodose behoven inom hälsa- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) och socialförvaltningen (SOF) på Gotland. Uppdraget finns i Docpoint STY-13349.

Resurser

Under 2022 har bemanningen på enheten förändrats. Administratör Susanna Gustafsson (60%) har fortsatt under året. Den 22 augusti anställdes Helene Lag Lundgren (50%) som ny smittskyddssjuksköterska. I samband med det ändrades sjuksköterskans Imke Edsbagges tjänst från 50% inom smittskydd och 50% inom vårdhygien till en 100% tjänst inom vårdhygien. En heltidstjänst hygiensjuksköterska inom Socialförvaltningen bemannad av Anna Öström utgjorde en betydlig resursförstärkning för Vårdhygien. Maria Amér arbetade heltid som smittskyddsläkare och hygienläkare under januari och februari. Från och med mars månad övergick anställningen till en delad tjänst med 75% smittskydd/vårdhygien och 25% kliniskt verksam läkare på infektionskliniken. Den 1 december fick Maria Amér ett kompletterande uppdrag som tf chefsläkare och chef för enheten för Patientsäkerhet, smittskydd och beredskap. Sven Montelius anställdes då som biträdande smittskyddsläkare på ca 25%. Sven Montelius har även ersatt Maria Amér som ordinarie smittskyddsläkare vid semester och annan frånvaro.

Organisation

Under 2022 förstärktes vårdhygienheten genom att två hygiensjuksköterskor arbetade heltid med uppdraget. Organisationen har dock inte varit optimal eftersom de två tjänsterna fördelades på två olika förvaltningar. För att arbeta målinriktat och effektivt behöver resurserna samlas i en och samma vårdhygieniska enhet som enligt Vårdhygiens uppdragsbeskrivning ska ligga under hälsa- och sjukvårdsförvaltningen (HSF). På Visby Lasarett bedrivs avancerad specialiserad vård vilket ställer höga krav på vårdhygienisk spetskompetens för korrekt rådgivning och handledning. Genom den nuvarande organisationen har endast en hygiensjuksköterska den nödvändiga fördjupade kompetensen, vilket gör enheten sårbar. Eftersom

hygiensjuksköterskorna är anställda hos olika huvudmän kan en uppbackning med resurser vid frånvaro eller semester förvaltningarna emellan inte förutsättas.

Nätverk och utbildningar

- Vårdhygien har deltagit i de nationella telefonmöten som Folkhälsomyndigheten ordnar varannan vecka.
- Deltagande i RAG, Regional Arbetsgrupp Vårdhygien Stockholm-Gotland, 4 gånger per år.
- Hygiendagarna 26-28 april i Jönköping; hygiensjuksköterskorna Imke Edsbagge och Anna Öström deltog.
- Kommunal nätverksträff för hygiensjuksköterskor i Stockholm 2-3 juni; Anna Öström deltog.
- Endoskopiutbildning i Malmö inklusive studiebesök hos Vårdhygien Malmö 18-19 oktober; Imke Edsbagge deltog
- Kurs i mikrobiologisk kontroll av rena miljöer, Göteborg 16-17 november; certifierat deltagande av Imke Edsbagge
- A3-kurs i förbättringsarbete; Imke Edsbagge deltar.

Årets verksamhet

Rådgivning och verksamhetsbesök

Arbetet med att förebygga och begränsa spridning av covid-19 inom vård och omsorg har även under 2022 inneburit omfattande insatser med utbildning för personal inom både HSF och SOF. Det har fortsatt funnits ett stort behov av information och uppdateringar avseende vårdhygieniska rutiner och skyddsutrustning samt åtgärder vid smittspårning inom vård och omsorg.

Vårdhygien har under 2022 varit rådgivare i arbetet med att förebygga och begränsa VRI inom HSF och SOF genom telefonrådgivning, mejl och arbetsplatsbesök.

Lokala riktlinjer och hemsida

Vårdhygieniska rutiner och riktlinjer har uppdaterats fortlöpande och finns i DocPoint. För att förbättra och tydliggöra information från smittskydd, Strama och vårdhygien har det gjorts ett omfattande arbete med att inventera, uppdatera eller arkivera dokument i DocPoint. Enhetens dokument presenteras nu på en samlingssida med mer tillgänglig layout med förhoppningen att det ska uppfattas som lättare för verksamheterna att hitta relevant information.

Ett förslag för hemsidans innehåll under ”Smittskydd, Vårdhygien, Strama” har utarbetats under vården men ligger vilande i väntan på en ny upphandling för Region Gotlands hemsida.

Ny- och ombyggnation, upphandlingar

Vårdhygien deltar fortlöpande i diskussioner kring lokaler för att belysa vårdhygieniska aspekter. Under 2022 har pågående byggnationen av havspaviljongen, ombyggnationer på operation och den planerade ombyggnationen av akutmottagningen varit aktuell. Vårdhygien har också varit rådgivande i verksamheterna för att hitta smittsäkra och effektiva flöden för att hantera patienter med virala luftvägsinfektioner. Vårdhygien har under året deltagit i upphandlingar avseende städ-/kem-/desinfektionsprodukter. Vid upphandlingar och i vårdhygieniska rutiner är miljöaspekten en viktig parameter att ta hänsyn till.

Vårdhygien HSF:

Vårdrelaterade infektioner VRI

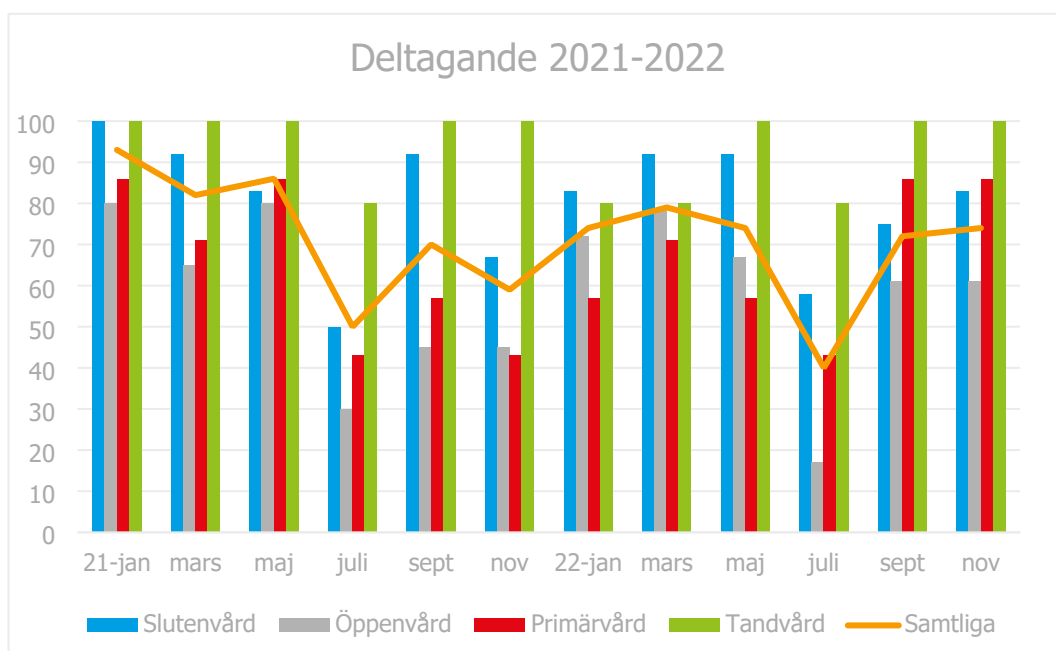
Den nationella PPM- mätningen av VRI från SKR har upphört. Vårdhygien har i år inte genomfört någon mätning av förekomsten av VRI inom slutenvården. Diskussioner angående vilken form av övervakning som ska införas pågår.

Basala Hygienrutiner och klädregler

En intern mätning av följsamheten på alla enheter inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska genomföras varannan månad enligt följande rutiner i Docpoint: STY-04637- Basala hygienrutiner och klädregler (BHK) – följsamhetsmätning HSF, STY-04631- Självskattning basala hygienrutiner och klädregler i HSF, STY-04632-Observation basal hygien och klädregler i HSF inkl. blankett.

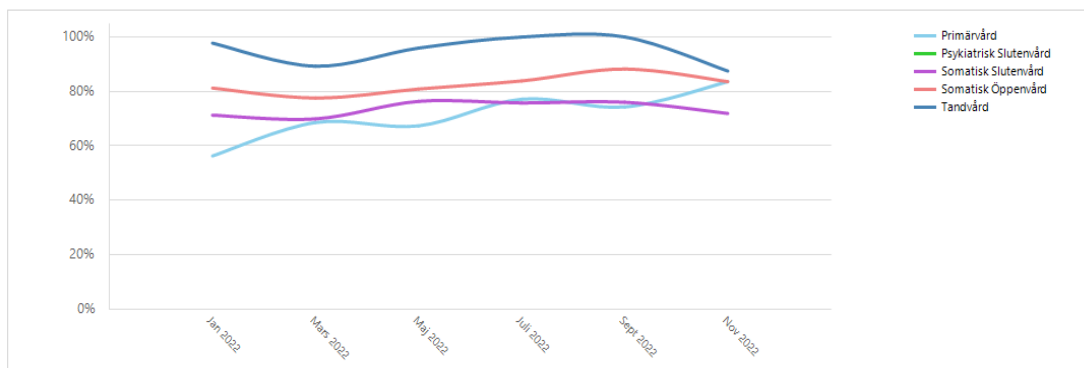
Deltagande oavsett resultatet kan betraktas som ett verktyg för att förbättra den faktiska följsamheten och är ett kvalitetsmått i egenkontrollen. Medarbetare påminns genom deltagande i form av självskattningar och/eller observationer, enhetschef analyserar resultatet, kan identifiera förbättringsområdena och diskutera detta regelbundet återkommande på APT.

Deltagande 2021 och 2022:

Automatiska påminnelsemail skickas ut till ansvariga chefer och hygienombud innan mättillfället och även en vecka efter mätperioden. I mailet finns länkar till rapporteringsappen Hygien- och klädrutiner - självskattning (gotland.se) och resultatsidan Hygien och klädrutiner - detaljer - SQL Server Reporting Services. I juli 2022 fungerade inte det automatiska utskicket varpå deltagandet sjönk till 40 %. Ledigheter bidrog till att det inte följdes upp. Vid uteblivet deltagande kontaktar hygiensjuksköterska enhetens chef och hygienombud.

Hygien och klädrutiner - Andel korrekt följsamhet
målvärde 100%

	Jan 2022	Mars 2022	Maj 2022	Juli 2022	Sept 2022	Nov 2022
Primärvård	56%	69%	67%	77%	74%	84%
Psykiatrisk Slutenvård	69%					
Somatisk Slutenvård	71%	70%	76%	76%	76%	72%
Somatisk Öppenvård	81%	78%	81%	84%	88%	84%
Tandvård	98%	89%	96%	100%	100%	88%
Totalt	77%	75%	81%	82%	84%	81%

Självskattning/observation omfattas av:

- Handsprit före
- Handsprit efter
- Handskar
- Skyddsrock/förkläde
- Kortärmad arbetsdräkt
- Fri från smycken
- Uppsatt/kort hår
- Korta, omålade naglar

Målvärdet är 100%.

Dialog pågår med verksamhetsområde psykiatri rörande deltagande i mätningarna. Flera enheter håller en hög och jämn nivå vilket är glädjande. Det är också värt att lyfta fram primärvården som tydligt har förbättrat sina resultat under året. Resultatet på detaljnivå finns på Hygien och klädrutiner - SQL Server Reporting Services. Ett resultat på 0 % korrekt följsamhet kan bero på att samtliga observationer/självskattningar utförda på enheten saknade något steg, d.v.s. ingen personal utförde alla stegen korrekt.

Hygiensjuksköterskan arbetar regelbundet under året med BHK – mätningarna enligt följande schema:

2 månader tidsintervall	Hygiensjuksköterskans arbetsuppgifter
månad 1 (mätperioden) jan, mars, maj, juli, sept, nov	Övervakning av deltagande, eventuella riktade påminnelser
månad 2 (åtgärdsperioden) feb, april, juni, aug, okt, dec	Riktade insatser mot enheter som har resultat under 80 %.

Vid resultat under 80% eller bristande deltagande har hygiensjuksköterska haft dialog med enhetschefer, informerat på APT och erbjudit genomgång av resultat.

Verksamhetsbesök:

Alla enheter inom HSF ska utföra egenkontroll en gång per år. Enhetscheferna ansvarar för genomförandet och för att följa upp resultatet. Utifrån egenkontrollen ska enhetschefen initiera en hygienrund eller ett verksamhetsbesök.

Under året besöktes följande enheter:

- Ungdoms- och STI-mottagningen
- IVA
- Operation
- Endoskopimottagning
- Strokeavdelning
- C4 kardiologen
- Vårdcentraler Visby söder, Visby Norr, Slite och Hemse.

Utbildningar

Varje enhet har ett till två hygienombud som ska vara insatt i hygienfrågor. Hygienombuden ansvarar bland annat tillsammans med enhetschefen för genomförande av följsamhetsmätningar. I år har ett flertal riktade utbildningar av nya hygienombud genomförts av hygiensjuksköterska som är anpassade till verksamhetens behov. Utbildning av chefer i vårdhygien genomfördes i mars 2022.

Slutenvården

Slutstädning efter varje patient är mycket viktig för att minska risken för smittspridning mellan patienterna. Slutstädning är mycket resurskrävande och behöver samtidigt vara effektivt och noggrant genomfört. Vårdnära Service och Vårdpersonal utför arbetet. Ett projekt har påbörjats tillsammans med Vårdnära Service och Vårdhygien för att se över rutiner och sprida kunskap kring hur slutstädning ska genomföras.

Under våren har ett flertal utbildningar genomförts på infektionsavdelningen för att implementera **UV-roboten**. Syftet var att öka kvaliteten på slutstädningen. Tyvärr har en del tekniska problem och även den höga arbetsbelastningen på infektionsavdelningen lett till att projektet har avbrutits.

Vård på **IVA** innebär flera riskfaktorer för VRI, såsom urinkatetrar, centrala kärlinfrarter, assisterad andning, antibiotikabehandlingar. Upp till hälften av alla VRI skulle kunna undvikas om följsamheten till arbetssätt som förebygger smittspridning i vården var högre. Under året har det påbörjats ett förbättringsarbete på IVA enligt A3 – metoden. Målet är att uppnå en 100% följsamhet som även är validerad, det vill säga att den faktiska följsamheten är maximerad genom införande av ett nytt arbetssätt med ”patientnära zoner PNZ” som ska visualisera gränser för när handdesinfektion ska genomföras.

Öppenvården

Endoskopimottagning: Flexibla endoskop är komplexa instrument som kan bli kraftigt kontaminerade av mikroorganismer i samband med undersökningar. Det krävs därför noggrann rengöring och desinfektion mellan varje patient. För att övervaka och kvalitetssäkra denna process finns en nationell rekommendation för mikrobiologisk provtagning av kanalförsedda flexibla endoskop och diskdesinfektorer. Vårdhygien har i samarbete med endoskopimottagningen påbörjat ett projekt att införa mikrobiologisk övervakning av rengörings- och förvaringsprocessen samt att förbättra de vårdhygieniska förutsättningarna på endoskopimottagningen.

Operationsavdelningen och sterilcentralen är miljöer med tydliga krav på mikrobiologisk renhet för att förhindra postoperativa infektioner. För att uppnå en definierad renhet och kontroll över miljön behöver det ske en mikrobiologisk övervakning, så kallad cfu – mätning, samt en optimering av olika faktorer och vårdhygieniska rutiner som påverkar luftens renhet såsom t.ex. ventilation,

arbetskläder. Vårdhygien har i samarbete med operation och sterilcentralen påbörjat ett projekt för att kvalitetssäkra rena miljöer.

Primärvården

Primärvårdens deltagande i mätningar över följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler har ökat under året och även resultatet har förbättrats. Mycket fokus har lagts på sårvårdsrutiner för att förebygga smittspridning av framförallt MRSA.

Tandvården

Tandvården har ett högt deltagande i mätningar över följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler med utmärkta resultat. För tandvården deltar hygiensjuksköterskan i nationella nätverk samt har haft nätverksträff med hygienombud inom tandvården.

Vårdhygien SOF

Följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler (BHK)

Följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler (BHK) ska mätas inom SOF 4 ggr/år, varav en mätning är nationell och tre regionala. Mätningen utförs genom observationer alternativt via självskattning. Observationsmätning utförs av hygienombud genom iakttagelser av följsamhet till BHK av medarbetare vid vårdtagarnära arbete som omvårdnad, undersökning eller behandling. Mätning via observation ska utföras i första hand, om observation inte går att utföra (t.ex. vid ensamarbete) ersätter mätning via självskattning. Vid självskattning värderar enskild arbetstagare sin egen följsamhet till BHK vid vårdtagarnära arbete.

Under våren 2022 infördes ett nytt inloggningsförfarande i ppm-databasen, så kallad säker inlogg, vilket innebär att varje användare fick personliga inloggningsuppgifter. Detta skedde i samband med junimätningen och resulterade i att planerad mätning i juni uteblev. All registrering av mätvärden av basala hygienrutiner och klädregler (BHK) sker i SKR:s ppm-databas.

Nationell mätning: Observationsmätning utförd av hygienombud. Mätning via självskattning inkluderas inte.

Regional mätning: Mätning både via observation/självskattning. De verksamheter som inte kan utföra observation deltar inte i den nationella mätningen utan deltar i regional mätning under samma tidsperiod.

Resultat av följsamhetsmätning basala hygienrutiner och klädregler (BHK) inom SOF:

Vårdrelaterade infektioner (VRI)

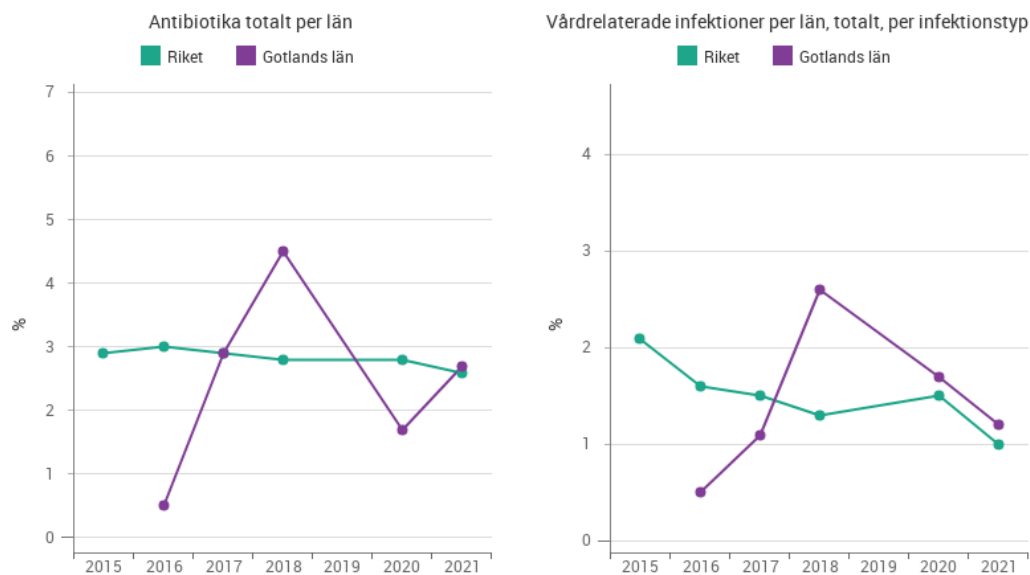
HALT (Healthcare- associated infections and antimicrobial use in long-term care facilities) är ett verktyg för att samla data gällande VRI, förekomst av riskfaktorer hos

	2022 v. 11-12 Nationell	2022 v. 11-12 Regional	2022 v.37-38 Regional	2022 v.49-50 Regional
Resultat PPM-BHK				
Andel med korrekt följsamhet i samtliga 8 steg	61,6 %	45,4 %	48,9%	49,3%
Andel med korrekt följsamhet i samtliga 4 hygiensteg	68,3 %	58,6 %	54,7%	58,8%
Andel med korrekt följsamhet i samtliga 4 klädregler	86,3 %	73%	87%	82,1%
Antal utförda observationer	401	152	548	296

vårdtagare och antibiotikaanvändning. Metoden bygger på den europeiska smittskyddsmyndighetens (ECDC) protokoll och används för mätningar i hela

Europa. Svenska HALT genomförs i samarbete mellan Folkhälsomyndigheten, Senior alert och Nationella Strama.

HALT -mätning utförs 1 gång/år och registreras i det nationella kvalitetsregistret Senior alert och genomfördes under en valfri dag under vecka 46-47. Särskilda boenden både i egen och privat regi deltar i HALT-mätningen. Resultat nedan till och med 2021, resultatet för 2022 är ej publicerat.

2021

Planerad verksamhet för 2023

- Att bygga upp en hållbar vårdhygienenhet för att kunna lägga fokus på det förebyggande arbetet för att förhindra uppkomst av vårdrelaterade infektioner genom ökad medvetenhet och kunskap inom Vårdhygien inom HSF och SOF. Hygiensjuksköterskan inom SOF har avslutat sin anställning 31/12 2022 och tjänsten kommer inte att tillsättas. Hygiensjuksköterskan inom HSF kommer att byta till en annan anställning inom Region Gotland. Tjänsten har varit utlyst men har i nuläget ingen sökande. Arbeta pågår med att se över hur tjänsten som hygiensjuksköterska ska se ut framöver.

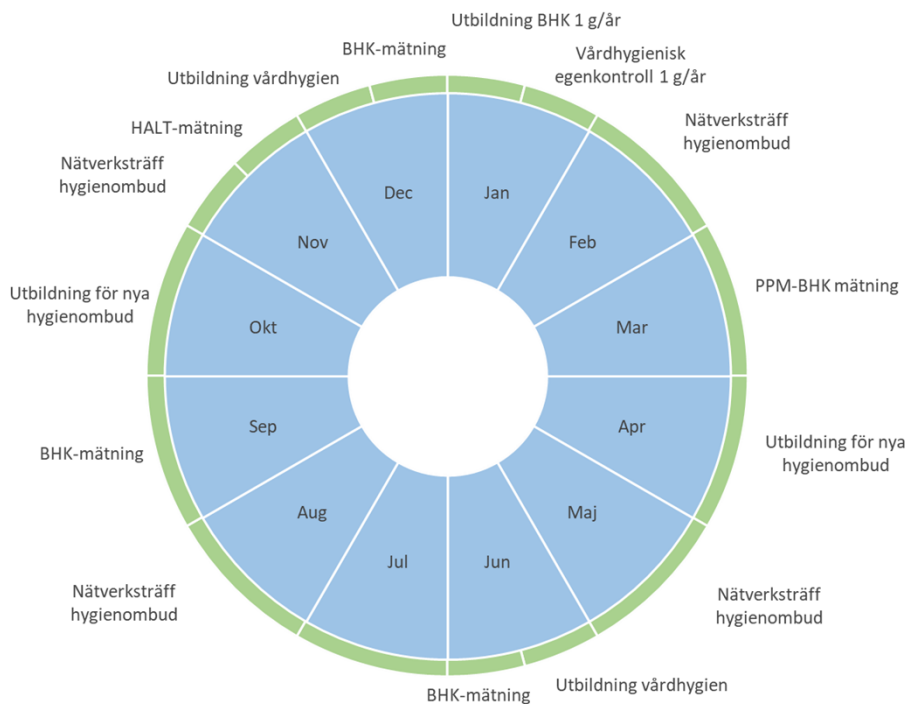
HSF

- Deltagande i ECDC's PPM april-maj: Europeiska smittskyddsmyndigheten (ECDC) genomför, som del av arbetet mot antibiotikaresistens, punktprevalensmätningar (PPM) vart femte år för att mäta förekomsten av vårdrelaterade infektioner (VRI) och antibiotikaanvändning på akutsjukhus i EU.
- Implementera övervakning av VRI inom slutenvården

SOF

- Hygienronder utförs fortsatt i samband med kvalitetsuppföljning av verksamhet i SOF.
- Utbildning i fördjupningsämnen hygienombud.

- Uppföljning av vårdhygieniskt arbete enligt uppsatta kriterier i rutin STY-29732, se årshjul:

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälsa- och sjukvårdsdirektör